

Οδεύοντας προς μια πιο υγιή και ασφαλή βιομηχανία με το ISO 45001

Του Γιάννη Βασιάδη *

Οι κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας συνεπάγονται υψηλό κόστος σε ζωές και οικονομικές ζημιές. Το θετικό όμως είναι ότι, εάν λαμβάνονται οι κατάλληλες προφυλάξεις, οι κίνδυνοι αυτοί μπορούν να προληφθούν σε μεγάλο βαθμό!

Αν η καθημερινή σας εργασία είναι μπροστά στον υπολογιστή με κάποια περιστασιακά διαλείμματα, τότε η ασφάλεια για εσάς δεν φαντάζει ως ιδιαίτερο ζήτημα (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι για τους όποιους κινδύνους δεν θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας). Ωστόσο, για εκατομμύρια εργαζομένων σε όλο τον κόσμο, η θέση εργασίας τους μπορεί να τους εκθέτει σε περιβάλλοντα και συνθήκες με εξαιρετικά υψηλούς κινδύνους, όπου είναι δυνατό να σημαίνει διαφορά μεταξύ ζωής και θανάτου.

Όλα οι κλάδοι του βιομηχανικού τομέα αποτελούν ένα μεγάλο μέρος της βάσης απασχόλησης με τους πιο πολλούς τραυματισμούς και θανάτους στο εργασιακό περιβάλλον. Σε ποιο βαθμό όμως θα μπορούσε τα ατυχήματα αυτά να αποφευχθούν; Οι έρευνες δείχνουν ότι το 99% όλων των ατυχημάτων που σχετίζονται με την εργασία μπορούν να προληφθούν. Έτσι το να δημιουργήσουμε ένα χώρο εργασίας ο οποίος θα στοχεύει σε μηδέν τραυματισμούς δεν είναι ουτοπία. Αυτό που πρωταρχικά απαιτείται είναι η ηγεσία της κάθε επιχείρησης να καταφέρει να εμπλέξει και να ευαισθητοποιήσει το εργατικό δυναμικό της ώστε να θέσει την ασφάλεια ως ένα από τους κύριους στόχους της επιχείρησης.

Το νέο διεθνές πρότυπο *ISO 45001 "Occupational Health and Safety Management Systems - Requirements with guidance for use"* (Συστήματα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία - Απαιτήσεις και καθοδήγηση για τη χρήση τους) έρχεται ακριβώς να βοηθήσει τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα δε το βιομηχανικό τομέα, προς αυτή την κατεύθυνση και να συμβάλει στην αντιμετώπιση των κινδύνων.

Στην πράξη η βιομηχανία παρουσιάζει ένα διαφοροποιημένο προφίλ κινδύνων. Ενώ έχει να αντιμετωπίσει τους κλασικούς κινδύνους όπως τις διακινήσεις οχημάτων, τη χειρωνακτική εργασία κλπ., διαθέτει επίσης μερικές ιδιαίτερες περιοχές κινδύνου: τις μηχανές και τα ευρύτερα εργονομικά θέματα όπως οι επαναλαμβανόμενες κινήσεις. Σε αυτό το κομμάτι προσδιορισμού του κινδύνου, το πρότυπο ζητά από τις επιχειρήσεις να εξετάσουν τους κινδύνους που οφείλονται στο σχεδιασμό των χώρων εργασίας, τις διεργασίες, τις εγκαταστάσεις, τις μηχανές/εξοπλισμό, τις διαδικασίες λειτουργίας και οργάνωσης της εργασίας, καθώς και την προσαρμογή τους στις ανάγκες και τις ικανότητες των εμπλεκόμενων εργαζομένων. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την απαίτηση του προτύπου να αξιολογούνται η ηγεσία και η κουλτούρα του οργανισμού, οι κοινωνικοί παράγοντες (συμπεριλαμβανομένου του φόρτου εργασίας, των ωρών εργασίας, της προστασίας έναντι παρενοχλήσεων και εκφοβισμού) και ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται η εργασία, θα ωθήσει τις επιχειρήσεις να διερευνήσουν βαθύτερα αυτούς τους τομείς.

Σε πολλές βιομηχανίες συχνά δημιουργούνται προβλήματα στις δραστηριότητες συντήρησης, γιατί δυστυχώς δίνεται «τυφλή» προτεραιότητα στη διαδικασία της παραγωγής. Αυτό μπορεί να οδηγήσει μια βιομηχανία δεχόμενη πιέσεις να ρισκάρει και στην προσπάθεια της να αυξήσει την παραγωγή, να περιορίσει οποιεσδήποτε άλλες δαπάνες, χρησιμοποιώντας συχνά και τις υπηρεσίες εξωτερικών συνεργατών. Για αυτό και το ISO 45001 για να καθοδηγήσει τα πράγματα προς τη σωστή κατεύθυνση, περιλαμβάνει πρόνοιες έτσι ώστε οι βιομηχανίες να εντοπίζουν τους κινδύνους που οφείλονται σε «μη συνήθεις δραστηριότητες και καταστάσεις», καθώς και να ελέγχουν ότι η αγορά προϊόντων και εξωτερικών υπηρεσιών συμμορφώνεται πάντα με τις απαιτήσεις για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη πόσο σημαντική είναι η καινοτομία στις σύγχρονες βιομηχανίες, εξίσου σπουδαία και επίκαιρη είναι και η πρόνοια του προτύπου για τη «διαχείριση της αλλαγής», αφού απαιτεί από τις επιχειρήσεις να εξετάζουν τις επιπτώσεις των νέων προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών, ώστε να μπορούν να εξακολουθούν να διαχειρίζονται και να ελέγχουν τους κινδύνους τους.

Το πρότυπο ευθυγραμμίζεται πλήρως με τα άλλα διεθνή πιστοποιήσιμα πρότυπα για συστήματα διαχείρισης αφού είναι βασισμένο ακριβώς στην ίδια εξελιγμένη δομή, η οποία διευκολύνει την ενσωμάτωση πολλαπλών συστημάτων διαχείρισης σε μια επιχειρηματική στρατηγική της εταιρείας για να βελτιώσει την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της. Έτσι η εφαρμογή και η

πιστοποίηση του ISO 45001 εύκολα θα μπορούσε να συνδυαστεί με τα πρότυπα αυτά, όπως για παράδειγμα το CYS EN ISO 9001 «Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας» και το CYS EN ISO 14001 «Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης». Για βιομηχανίες οι οποίες είναι ήδη πιστοποιημένες με το OHSAS 18001, η μετάβαση στο ISO 45001 αναμένεται να είναι σχετικά ανώδυνη λόγω των πολλών ομοιοτήτων των δύο προτύπων στις βασικές αρχές και ιδιαίτερα το μοντέλο προσέγγισης της διακινδύνευσης.

Το ISO 45001 αποτελεί το πρώτο διεθνώς αποδεκτό πρότυπο για τη διαχείριση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία αναβαθμίζοντας την υγεία και την ασφάλεια σε παγκόσμιο επίπεδο. Έτσι, με την απόκτηση πιστοποίησης σύμφωνα με το πρότυπο, θα υπάρξει διεθνής αναγνώριση μιας επιχείρησης όσον αφορά τη διαχείριση των κινδύνων, γεγονός που θα μαρτυρεί τα ηθικά και δεοντολογικά διαπιστευτήρια της, τοποθετώντας την σε πλεονεκτική θέση όταν ανταγωνίζεται για να συνάψει συμφωνίες. Όντως υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες για τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν τις συνθήκες εργασίας τους βοηθώντας τις έτσι να αναπτυχθούν και να καταστούν πιο βιώσιμες και ανταγωνιστικές. Έχοντας πλέον το ISO 45001 ως ένα διεθνές κριτήριο αναφοράς, ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις αναμένεται να ενθαρρύνονται να το αντικρύζουν ως ευκαιρία, για εκείνο το βήμα παραπάνω, προς την εφαρμογή ενός Συστήματος Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας.

Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία ανά το παγκόσμιο βρίσκεται συνεχώς αντιμέτωπη με πολλές προκλήσεις. Κάθε χρόνο χάνουν τη ζωή τους εξαιτίας των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών πάνω από 2.5 εκατομμύρια εργαζόμενοι! Είναι λοιπόν προφανές ότι αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί. Το ISO 45001 έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αλλαγή των θλιβερών αυτών στατιστικών γιατί: **θέτει την υγεία και την ασφάλεια στο επίκεντρο της επιχειρηματικής στρατηγικής και γενικά θα βοηθήσει να αλλάξει ο τρόπος σκέψης και αντιμετώπισης της ευημερίας στην εργασία.**

Πηγή: ISO Focus (Ενημερωτικό Δελτίο Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης ISO)

*** Ο Γιάννης Βασιάδης είναι Μηχανολόγος Μηχανικός και εργάζεται ως Λειτουργός Τυποποίησης στον Κυπριακό Οργανισμό Τυποποίησης (CYS)**